הלכה · משנה תורה · ספר זמנים

משנה תורה, הלכות שביתת עשור

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

משנה תורה, הלכות שביתת עשור

רבנו משה בן מימון [הרמב"ם]

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/משנה-תורה-הלכות-שביתת-עשור/
הקובץ נוצר ב־20 בנובמבר 2026 מגרסה v39-202611200317 של הספרייה.

תוכן העניינים

פרק א 4
פרק ב 5
פרק ג 6

פרק א

א מִצְוַת עֲשֵׂה לִשְׁבֹּת מִמְּלָאכָה בָּעָשׂוֹר לַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כג לב) "שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן הוּא לָכֶם". וְכָל הָעוֹשֶׂה בוֹ מְלָאכָה בִּטֵּל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעָבַר עַל לֹא תַּעֲשֶׂה שֶׁנֶּאֱמַר (במדבר כט ז) "וּבֶעָשׂוֹר" וְגוֹ' (במדבר כט ז) "כָּל מְלָאכָה לֹא תַעֲשׂוּ". וּמַה הוּא חַיָּב עַל עֲשִׂיַּת מְלָאכָה בְּיוֹם זֶה. אִם עָשָׂה בִּרְצוֹנוֹ בְּזָדוֹן חַיָּב כָּרֵת. וְאִם עָשָׂה בִּשְׁגָגָה חַיָּב קָרְבַּן חַטָּאת קְבוּעָה:

ב כָּל מְלָאכָה שֶׁחַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ בְּשַׁבָּת סְקִילָה חַיָּבִין עַל זְדוֹנָהּ בֶּעָשׂוֹר כָּרֵת. וְכָל שֶׁחַיָּבִין עָלָיו קָרְבַּן חַטָּאת בְּשַׁבָּת חַיָּבִין עָלָיו קָרְבַּן חַטָּאת בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. וְכָל דָּבָר שֶׁאָסוּר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּשַׁבָּת אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְלָאכָה אָסוּר לַעֲשׂוֹתוֹ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. וְאִם עָשָׂה מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת כְּדֶרֶךְ שֶׁמַּכִּין אוֹתוֹ עַל הַשַּׁבָּת. וְכָל שֶׁאָסוּר לְטַלְטְלוֹ בְּשַׁבָּת אָסוּר לְטַלְטְלוֹ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. וְכָל שֶׁאָסוּר לְאָמְרוֹ אוֹ לַעֲשׂוֹתוֹ לְכַתְּחִלָּה בְּשַׁבָּת כָּךְ אָסוּר בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. כְּלָלוֹ שֶׁל דָּבָר אֵין בֵּין שַׁבָּת לְיוֹם הַכִּפּוּרִים בְּעִנְיָנִים אֵלּוּ אֶלָּא שֶׁזְּדוֹן מְלָאכָה בְּשַׁבָּת בִּסְקִילָה וּבְיוֹם הַכִּפּוּרִים בְּכָרֵת:

ג וּמֵתֵר לְקַנֵּחַ אֶת הַיָּרָק בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָה. וּמַהוּ הַקִּינּוּחַ שֶׁיָּסִיר אֶת הֶעָלִים הַמְעֻפָּשׁוֹת וְיִקְצֹץ הַשְּׁאָר וְיִתְקֵן אוֹתוֹ לַאֲכִילָה. וְכֵן מְפַצְּעִין בֶּאֱגוֹזִין וּמְפָרְכִין בְּרִמּוֹנִים מִן הַמִּנְחָה וּלְמַעְלָה מִפְּנֵי עִנְמַת נֶפֶשׁ. וְיוֹם הַכִּפּוּרִים שֶׁחָל לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת אָסוּר בְּקִנִּיבַת יָרָק וּבִפְצִיעַת אֱגוֹזִים וּבִפְרִיכַת רִמּוֹנִים כָּל הַיּוֹם. וּכְבָר נָהֲגוּ הָעָם בְּשִׁנְעָר וּבַמַּעֲרָב שֶׁלֹּא יַעֲשׂוּ אֲחַת מִכָּל אֵלּוּ בְּיוֹם הַצּוֹם אֶלָּא הֲרֵי הוּא כְּשַׁבָּת לְכָל דְּבָרָיו:

ד מִצְוַת עֲשֵׂה אַחֶרֶת יֵשׁ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים וְהִיא לִשְׁבֹּת בּוֹ מֵאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא טז כט) "תְּעַנּוּ אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם". מִפִּי הַשְּׁמוּעָה לָמְדוּ אֵי זֶה הוּא עִנּוּי שֶׁהוּא לַנֶּפֶשׁ זֶה הַצּוֹם. וְכָל הַצָּם בּוֹ קַיֵּם מִצְוַת עֲשֵׂה. וְכָל הָאוֹכֵל וְשׁוֹתֶה בּוֹ בִּטֵּל מִצְוַת עֲשֵׂה וְעָבַר עַל לֹא תַּעֲשֶׂה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כג כט) "כִּי כָל הַנֶּפֶשׁ אֲשֶׁר לֹא תְעֻנֶּה בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה וְנִכְרְתָה". מֵאַחַר שֶׁעִנַּשׁ הַכָּתוּב כָּרֵת לְמִי שֶׁלֹּא נִתְעַנָּה לָמַדְנוּ שֶׁמְּזָהָרִין אָנוּ בּוֹ עַל אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה. וְכָל הָאוֹכֵל אוֹ הַשּׁוֹתֶה בּוֹ בְּשׁוֹגֵג חַיָּב קָרְבַּן חַטָּאת קְבוּעָה:

ה וְכֵן לָמַדְנוּ מִפִּי הַשְּׁמוּעָה שֶׁאָסוּר לִרְחֹץ בּוֹ אוֹ לָסוּךְ אוֹ לִנְעֹל אֶת הַסַּנְדָּל אוֹ לִבְעֹל. וּמִצְוָה לִשְׁבֹּת מִכָּל אֵלּוּ כְּדֶרֶךְ שֶׁשּׁוֹבֵת מֵאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא טז לא) (ויקרא כג לב) שַׁבַּת שַׁבָּתוֹן שַׁבָּת לָעִנְיָן (אֲכִילָה) וְשַׁבָּתוֹן לְעִנְיָנִים אֵלּוּ. וְאֵין חַיָּבִין כָּרֵת אוֹ קָרְבָּן אֶלָּא עַל אֲכִילָה וּשְׁתִיָּה. אֲבָל אִם רָחַץ אוֹ סָךְ אוֹ נָעַל אוֹ בָּעַל מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

ו כְּשֵׁם שֶׁשְּׁבוּת מְלָאכָה בּוֹ בֵּין בַּיּוֹם וּבֵין בַּלַּיְלָה כָּךְ שְׁבוּת לְעִנּוּי בֵּין בַּיּוֹם בֵּין בַּלַּיְלָה. וְצָרִיךְ לְהוֹסִיף מֵחֹל עַל הַקֹּדֶשׁ בִּכְנִיסָתוֹ וּבִיצִיאָתוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כג לב) "וְעִנִּיתֶם אֶת נַפְשֹׁתֵיכֶם בְּתִשְׁעָה לַחֹדֶשׁ בָּעֶרֶב". כְּלוֹמַר הַתְחֵיל לְצוּם וּלְהִתְעַנּוֹת מֵעֶרֶב תִּשְׁעָה הַסָּמוּךְ

לַעֲשִׂירִי. וְכֵן בַּיְצִיאָה שׁוֹהֶה בְּעִנּוּיוֹ מְעַט מִלֵּיל אַחַד עָשָׂר סָמוּךְ לַעֲשִׂירִי שֶׁנֶּאֱמַר (ויקרא כג לב) "מֵעֶרֶב וְעַד עֶרֶב תִּשְׁבְּתוּ שַׁבַּתְּכֶם":

ז נָשִׁים שֶׁאוֹכְלוֹת וְשׁוֹתוֹת עַד שֶׁחֲשֵׁכָה וְהֵן אֵינָן יוֹדְעוֹת שֶׁמִּצְוָה לְהוֹסִיף מֵחֹל עַל הַקֹּדֶשׁ אֵין מְמַחִין בְּיָדָן שֶׁלֹּא יָבוֹאוּ לַעֲשׂוֹת בְּזָדוֹן. שֶׁהֲרֵי אִי אֶפְשָׁר שֶׁיִּהְיֶה שׁוֹטֵר בְּבֵית כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְהַזְהִיר נָשָׁיו. וְהָנַח לָהֶן שֶׁיִּהְיוּ שׁוֹגְגִין וְאַל יִהְיוּ מְזִידִין. וְכֵן כָּל הַדּוֹמֶה לָזֶה:

פרק ב

א הָאוֹכֵל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים מַאֲכָלִין הָרְאוּיִין לֶאֱכל לָאָדָם כְּכוֹתֶבֶת הַגַּסָּה שֶׁהִיא פָּחוֹת מִכְּבֵיצָה כְּמַעַט הֲרֵי זֶה חַיָּב. וְכָל הָאֲכָלִים מִצְטָרְפִין לְשִׁעוּר זֶה. וְכֵן הַשּׁוֹתֶה מַשְׁקִין הָרְאוּיִין לִשְׁתִּיַּת אָדָם כְּמִלּוֹא לֻגְמָיו שֶׁל שׁוֹתֶה כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְפִי לֻגְמָיו חַיָּב. וְכַמָּה מְלוֹא לֻגְמָיו כְּדֵי שֶׁיִּסָּלְקֵם לְצַד אֶחָד וְיֵרָאֶה מָלֵא לֻגְמָיו. וְשִׁעוּר זֶה בְּאָדָם בֵּינוֹנִי פָּחוֹת מֵרְבִיעִית. וְכָל הַמַּשְׁקִין מִצְטָרְפִין לְשִׁעוּר זֶה. וְהָאֲכִילָה וּשְׁתִיָּה אֵין מִצְטָרְפִין לְשִׁעוּר אֶחָד:

ב אֶחָד הָאוֹכֵל אֲכָלִים הַמֻּתָּרִים אוֹ שֶׁאָכַל דְּבָרִים הָאֲסוּרִין כְּגוֹן פִּגּוּל וְנוֹתַר וְטָבֶל וּנְבֵלוֹת וּטְרֵפוֹת וְחֵלֶב אוֹ דָּם הוֹאִיל וְאָכַל אֲכָלִים הָרְאוּיִין לְאָדָם הֲרֵי זֶה חַיָּב כָּרֵת מִשּׁוּם אוֹכֵל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים:

ג אָכַל אוֹ שָׁתָה פָּחוֹת מִשִּׁעוּר זֶה אֵינוֹ חַיָּב כָּרֵת. אַף עַל פִּי שֶׁהוּא אָסוּר מִן הַתּוֹרָה בַּחֲצִי שִׁעוּר אֵין חַיָּבִין כָּרֵת אֶלָּא עַל כַּשִּׁעוּר. וְהָאוֹכֵל אוֹ הַשּׁוֹתֶה חֲצִי שִׁעוּר מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

ד אָכַל מְעַט וְחָזַר וְאָכַל אִם יֵשׁ מִתְּחִלַּת אֲכִילָה רִאשׁוֹנָה עַד סוֹף אֲכִילָה אַחֲרוֹנָה כְּדֵי אֲכִילַת שָׁלֹשׁ בֵּיצִים הֲרֵי אֵלּוּ מִצְטָרְפוֹת לְכַשִּׁעוּר וְאִם לָאו אֵין מִצְטָרְפוֹת לְכַשִּׁעוּר. שָׁתָה מְעַט וְחָזַר וְשָׁתָה אִם יֵשׁ מִתְּחִלַּת שְׁתִיָּה רִאשׁוֹנָה עַד סוֹף שְׁתִיָּה אַחֲרוֹנָה כְּדֵי שְׁתִיַּת רְבִיעִית מִצְטָרְפִין לְשִׁעוּר וְאִם לָאו אֵין מִצְטָרְפִין:

ה אָכַל אֲכָלִים שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לְמַאֲכַל אָדָם כְּגוֹן עֲשָׂבִים הַמָּרִים אוֹ שְׂרָפִים הַבָּאוּשִׁין אוֹ שֶׁשָּׁתָה מַשְׁקִין שֶׁאֵינָן רְאוּיִין לִשְׁתִיָּה כְּגוֹן צִיר אוֹ מוּרְיָס וְחֹמֶץ חַי אֲפִלּוּ אָכַל וְשָׁתָה מֵהֶן הַרְבֵּה הֲרֵי זֶה פָּטוּר מִן הַכָּרֵת. אֲבָל מַכִּין אוֹתוֹ מַכַּת מַרְדּוּת:

ו שָׁתָה חֹמֶץ מָזוּג בְּמַיִם חַיָּב. הַכּוֹסֵס פִּלְפְּלִין וְזַנְגְּבִיל יָבֵשׁ וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן פָּטוּר. אֲבָל זַנְגְּבִיל רָטֹב חַיָּב. אָכַל עֲלֵי גְּפָנִים פָּטוּר. לוּלְבֵי גְּפָנִים חַיָּב. וְאֵלּוּ הֵן לוּלְבֵי גְּפָנִים כָּל שֶׁלְּבָלְבוּ בְּאֶרֶץ יִשְׂרָאֵל מֵרֹאשׁ הַשָּׁנָה וְעַד יוֹם הַכִּפּוּרִים. יֶתֶר עַל זֶה הֲרֵי הֵן כְּעֲצִים וּפְטוּר. וְכֵן כָּל כַּיּוֹצֵא בָּאֵלּוּ:

ז אָכַל צָלִי בְּמֶלַח מִצְטָרֵף הַמֶּלַח לַבָּשָׂר. צִיר שֶׁעַל גַּבֵּי יָרָק מִצְטָרֵף. מִפְּנֵי שֶׁמַּכְשִׁירֵי הָאֹכֶל הַמְעָרָבִים עִם הָאֹכֶל כְּאֹכֶל הֵן חֲשׁוּבִים. הָיָה שָׂבֵעַ מֵאֲכִילָה גַּסָּה שֶׁאָכַל עַד שֶׁקָּץ בִּמְזוֹנוֹ וְאָכַל יֶתֶר עַל שָׂבְעוֹ פָּטוּר כְּמִי שֶׁאָכַל אֳכָלִין שֶׁאֵינָם רְאוּיִין לַאֲכִילָה. שֶׁאַף עַל פִּי שֶׁזֶּה הַמַּאֲכָל הַיָּתֵר רָאוּי לְרָעֵב אֵינוֹ רָאוּי לְכָל מִי שֶׁשָּׂבֵעַ כְּזֶה:

ח חוֹלֶה שֶׁיֵּשׁ בּוֹ סַכָּנָה שֶׁשָּׁאַל לֶאֱכל בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים אַף עַל פִּי שֶׁהָרוֹפְאִים הַבְּקִיאִין אוֹמְרִין אֵינוֹ צָרִיךְ מַאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּי עַצְמוֹ עַד שֶׁיֹּאמַר דַּיִּי. אָמַר הַחוֹלֶה אֵינִי צָרִיךְ וְהָרוֹפֵא אוֹמֵר צָרִיךְ מַאֲכִילִין אוֹתוֹ עַל פִּיו. וְהוּא שֶׁיִּהְיֶה רוֹפֵא בָּקִי. רוֹפֵא אֶחָד אוֹמֵר צָרִיךְ וְאֶחָד אוֹמֵר אֵינוֹ צָרִיךְ מַאֲכִילִין אוֹתוֹ. מִקְצָת הָרוֹפְאִין אוֹמְרִין צָרִיךְ וּמִקְצָתָן אוֹמְרִין אֵינוֹ צָרִיךְ הוֹלְכִין אַחַר הָרֹב אוֹ אַחַר הַבְּקִיאִין. וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יֹאמַר הַחוֹלֶה שֶׁהוּא צָרִיךְ וְנֶחְלְקוּ הָרוֹפְאִים וְהָיוּ כֻּלָּם בְּקִיאִין וְאִלּוּ שֶׁאָמְרוּ אֵינוֹ צָרִיךְ כְּמִנְיָן שֶׁאָמְרוּ צָרִיךְ מַאֲכִילִין אוֹתוֹ:

ט עֻבָּרָה שֶׁהֵרִיחָה לוֹחֲשִׁין לָהּ בְּאָזְנָהּ שֶׁיּוֹם הַכִּפּוּרִים הוּא. אִם נִתְקָרְרָה דַּעְתָּהּ בְּזָכְרוֹן זֶה מוּטָב וְאִם לָאו מַאֲכִילִין אוֹתָהּ עַד שֶׁתִּתְיַשֵּׁב נַפְשָׁהּ. וְכֵן מִי שֶׁאָחֲזוֹ בֶּלְמוֹס מַאֲכִילִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיֵּאוֹרוּ עֵינָיו. וַאֲפִלּוּ נְבֵלוֹת וּשְׁקָצִים מַאֲכִילִין אוֹתוֹ מִיָּד וְאֵין מַשְׁהִין אוֹתוֹ עַד שֶׁיִּמְצְאוּ דְּבָרִים הַמֻּתָּרִין:

י קָטָן בֶּן תֵּשַׁע שָׁנִים וּבֶן עֶשֶׂר שָׁנִים מְחַנְּכִין אוֹתוֹ לְשָׁעוֹת. כֵּיצַד. הָיָה רָגִיל לֶאֱכל בְּשָׁתֵי שָׁעוֹת בַּיּוֹם מַאֲכִילִין אוֹתוֹ בְּשָׁלֹשׁ. הָיָה רָגִיל בְּשָׁלֹשׁ מַאֲכִילִין אוֹתוֹ בְּאַרְבַּע. לְפִי כֹּחַ הַבֵּן מוֹסִיפִין לְעַנּוֹת אוֹתוֹ בְּשָׁעוֹת. בֶּן אַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה בֵּין זָכָר בֵּין נְקֵבָה מִתְעַנֶּה וּמַשְׁלִים מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים כְּדֵי לְחַנְּכוֹ בְּמִצְוֹת:

יא בַּת שְׁתֵּים עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד וּבֶן שְׁלֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וְיוֹם אֶחָד שֶׁהֵבִיאוּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת הֲרֵי הֵן כִּגְדוֹלִים לְכָל הַמִּצְוֹת וּמַשְׁלִימִין מִן הַתּוֹרָה. אֲבָל אִם לֹא הֵבִיאוּ שְׁתֵּי שְׂעָרוֹת עֲדַיִן קְטַנִּים הֵן וְאֵינָם מַשְׁלִימִין אֶלָּא מִדִּבְרֵי סוֹפְרִים. קָטָן שֶׁהוּא פֻּחוֹת מִבֶּן תֵּשַׁע אֵין מְעַנִּין אוֹתוֹ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים כְּדֵי שֶׁלֹּא יָבֹא לִידֵי סַכָּנָה:

פרק ג

א אָסוּר לִרְחֹץ בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים בֵּין בְּחַמִּין בֵּין בְּצוֹנֵן. בֵּין כָּל גּוּפוֹ בֵּין אֵיבָר אֶחָד אֲפִלּוּ אֶצְבַּע קְטַנָּה אָסוּר לְהוֹשִׁיטָהּ בַּמַּיִם. וְהַמֶּלֶךְ וְהַכַּלָּה רוֹחֲצִין אֶת פְּנֵיהֶן. כַּלָּה כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּתְגַּנֶּה עַל בַּעְלָהּ. וְהַמֶּלֶךְ כְּדֵי שֶׁיֵּרָאֶה בְּיָפְיוֹ שֶׁנֶּאֱמַר (ישעיה לג יז) "מֶלֶךְ בְּיָפְיוֹ תֶּחֱזֶינָה עֵינֶיךָ". וְעַד כַּמָּה נִקְרֵאת כַּלָּה עַד שְׁלֹשִׁים יוֹם:

ב מִי שֶׁהָיָה מְהַלֵּךְ בְּצוֹאָה אוֹ טִיט רוֹחֵץ מָקוֹם הַטִּנּוֹפֶת כְּדַרְכּוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ. וּמְדִיחָה אִשָּׁה יָדָהּ אַחַת בְּמַיִם וְנוֹתֶנֶת פַּת לְתִינוֹק. וְהַחוֹלֶה רוֹחֵץ כְּדַרְכּוֹ אַף עַל פִּי שֶׁאֵינוֹ מְסֻכָּן. וְכָל חַיָּבֵי טְבִילוֹת טוֹבְלִין כְּדַרְכָּן בֵּין בְּתִשְׁעָה בְּאָב בֵּין בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים:

ג מִי שֶׁרָאָה קֶרִי בַּזְּמַן הַזֶּה בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים. אִם לַח הוּא מְקַנֵּחַ בְּמַפָּה וְדַיּוֹ. וְאִם יָבֵשׁ הוּא אוֹ שֶׁנִּתְלַכְלֵךְ רוֹחֵץ מְקוֹמוֹת הַמִּלְכְלָכִין בִּלְבַד וּמִתְפַּלֵּל. וְאָסוּר לוֹ לִרְחֹץ כָּל גּוּפוֹ אוֹ לִטְבֹּל. שֶׁאֵין הַטּוֹבֵל בַּזְּמַן הַזֶּה טָהוֹר מִפְּנֵי טֻמְאַת מֵת וְאֵין הָרְחִיצָה מְקֻרֵי לִתְפִלָּה בַּזְּמַן הַזֶּה אֶלָּא מִנְהָג וְאֵין מְנַהֵג לְבַטֵּל דָּבָר הָאָסוּר אֶלָּא לֶאֱסֹר אֶת הַמֻּתָּר. וְלֹא אָמְרוּ שֶׁהָרוֹאֶה קֶרִי בְּיוֹם הַכִּפּוּרִים טוֹבֵל אֶלָּא כְּשֶׁתִּקְנוּ טְבִילָה לְבַעֲלֵי קְרָיִין וּכְבָר בֵּאַרְנוּ שֶׁבְּטְלָה תַּקָּנָה זוֹ:

ד טִיט שֶׁהוּא לַח בְּיוֹתֵר כְּדֵי שֶׁיְּנִיחַ אָדָם יָדוֹ עָלָיו וְתַעֲלֶה בָּהּ לַחְלוּחִית שֶׁאִם הִדְבִּיק אוֹתָהּ לְיָדוֹ הָאַחֶרֶת תִּדְבַּק בָּהּ לַחְלוּחִית אָסוּר לֵישֵׁב עָלָיו. לֹא יְמַלֵּא אָדָם כְּלִי חֶרֶשׂ מַיִם וְיִצְטַנֵּן בּוֹ שֶׁהַמַּיִם נִזְחָלִים מִדְּפָנָיו. אֲפִלּוּ כְּלֵי מַתָּכוֹת אָסוּר שֶׁמָּא יִנָּתְזוּ מַיִם עַל בְּשָׂרוֹ. וּמֻתָּר לְהִצְטַנֵּן בְּפֵרוֹת:

ה לוֹקֵחַ אָדָם מִטְפַּחַת מֵעֶרֶב יוֹם הַכִּפּוּרִים וְשׁוֹרֶה אוֹתָהּ בְּמַיִם וּמְנַגְּבָהּ מְעַט וּמַנִּיחָהּ תַּחַת הַבָּגָדִים וּלְמָחָר מַעֲבִירָהּ עַל פָּנָיו וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ וְאַף עַל פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהּ קֹר הַרְבֵּה:

ו הַהוֹלֵךְ לְהַקְבִּיל פְּנֵי רַבּוֹ אוֹ פְּנֵי אָבִיו אוֹ מִי שֶׁהוּא גָּדוֹל מִמֶּנּוּ בְּחָכְמָה אוֹ לִקְרוֹת בְּבֵית הַמִּדְרָשׁ עוֹבֵר בַּמַּיִם עַד צַוָּארוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ וְעוֹשֶׂה מִצְוָה שֶׁהָלַךְ לַעֲשׂוֹתָהּ וְחוֹזֵר בַּמַּיִם לִמְקוֹמוֹ. שֶׁאִם לֹא תַּתִּיר לוֹ לַחֲזֹר אֵינוֹ הוֹלֵךְ וְנִמְצָא נִכְשָׁל מִן הַמִּצְוָה. וְכֵן הַהוֹלֵךְ לִשְׁמֹר פֵּרוֹתָיו עוֹבֵר בַּמַּיִם עַד צַוָּארוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ וּבִלְבַד שֶׁלֹּא יוֹצִיאוּ יְדֵיהֶם מִתַּחַת שׁוּלֵי מְעִילֵיהֶם כְּדֶרֶךְ שֶׁעוֹשִׂין בְּחֹל:

ז אָסוּר לִנְעֹל מִנְעָל וְסַנְדָּל אֲפִלּוּ בְּרַגְלוֹ אַחַת. וּמֻתָּר לָצֵאת בְּסַנְדָּל שֶׁל שַׁעַם וְשֶׁל גֶּמִי וְכַיּוֹצֵא בָּהֶן. וְכוֹרֵךְ אָדָם בֶּגֶד עַל רַגְלָיו וְיוֹצֵא בּוֹ שֶׁהֲרֵי קְשֵׁי הָאָרֶץ מַגִּיעַ לְרַגְלָיו וּמַרְגִּישׁ שֶׁהוּא יָחֵף. הַתִּינוֹקוֹת אַף עַל פִּי שֶׁהֵן מֻתָּרִין בַּאֲכִילָה וּבִשְׁתִיָּה וּרְחִיצָה וְסִיכָה מוֹנְעִין אוֹתָן מִמִּנְעָל וְסַנְדָּל:

ח מֻתָּר לְכָל אָדָם לִנְעֹל אֶת הַסַּנְדָּל מֵחֲמַת עַקְרָב וְכַיּוֹצֵא בָּהּ כְּדֵי שֶׁלֹּא תִּשְׁכָּנּוּ. וְהַחַיָּה מֻתֶּרֶת לִנְעֹל אֶת הַסַּנְדָּל מִשּׁוּם צְנָעָה כָּל שְׁלֹשִׁים יוֹם. וְהַחוֹלֶה כַּיּוֹצֵא בָּהּ אַף עַל פִּי שֶׁאֵין שָׁם סַכָּנָה:

ט אָסוּר לָסוּךְ מִקְצָת גּוּפוֹ כְּכָל גּוּפוֹ בֵּין סִיכָה שֶׁל תַּעֲנוּג בֵּין סִיכָה שֶׁאֵינָהּ שֶׁל תַּעֲנוּג. וְאִם הָיָה חוֹלֶה אַף עַל פִּי שֶׁאֵין בּוֹ סַכָּנָה אוֹ שֶׁיֵּשׁ לוֹ חֻטְטִין בְּרֹאשׁוֹ סָךְ כְּדַרְכּוֹ וְאֵינוֹ חוֹשֵׁשׁ:

י יֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנָּהֲגוּ לְהַדְלִיק אֶת הַנֵּר בְּלֵילֵי יוֹם הַכִּפּוּרִים כְּדֵי שֶׁיְּהֵיהּ לוֹ בֹּשֶׁת פָּנִים מֵאִשְׁתּוֹ וְלֹא יָבוֹא לִידֵי תַּשְׁמִישׁ הַמִּטָּה. וְיֵשׁ מְקוֹמוֹת שֶׁנָּהֲגוּ שֶׁלֹּא לְהַדְלִיק שָׁמָּא יִרְאֶה

אִשְׁתּוֹ וְתִשָּׂא חֵן בְּעֵינָיו וְיָבוֹא לִידֵי תַּשְׁמִישׁ. וְאִם חָל יוֹם הַכִּפּוּרִים לִהְיוֹת בְּשַׁבָּת חַיָּבִין הַכֹּל לְהַדְלִיק בְּכָל מָקוֹם שֶׁהַדְּלָקַת נֵר בְּשַׁבָּת חוֹבָה: סָלִיק הִלְכוֹת שְׁבִיתַת עֲשׂוֹר